

[LP 1353]

Sub. Code : 1353

FIRST PROFESSIONAL B.A.M.S. DEGREE EXAMINATION
OCTOBER 2019

Paper III — SANSKRIT

संस्कृतम्

Q.P. Code : 641353

Time : Three hours

Maximum : 100 marks

Answer ALL questions.

I. सविस्तरत

(2 × 15 = 30)

1. (a) स्नाने दशैते गुणाः के? (b) दानानि कति विधम्?
(c) व्यायाम लक्षणम्।
2. अधोदत्त श्लोकानां पद विभागः अन्वयः, भावार्थः व्याकरण कार्याणि स्पष्टी कुरुतः
(a) सप्त प्रकृतयो भवन्ति दोषैः पृथक् द्विशः समस्तैश्च।
(b) ज्ञान विज्ञानमृषि सत्त्वं नरं विदुः॥
(c) शुक्र शोणित संयोगे यो भवेत् दोष उत्कटः।
प्रकृतिर्जायते तेन तस्य में लक्षणं श्रुणु॥

II. टिप्पणीरच्यताम्:

(10 × 5 = 50)

1. “वाच्” तथा “मातृ” शब्दरूपं लिखत।
2. सन्धि कार्यं क्रियत।
(a) ब्रह्म + ऋषिः (b) अहो + ईशाः
(c) वने + अत्र (d) मधु + अरिः
(e) प्र + एष्यः
3. अनुवादयत।
यथा बिसमृणालानि विवर्धन्ते समन्ततः।
भूमौ पङ्गोदकस्थानानि तथा मांसे सिरादयः॥

4. विग्रह वाक्यानि रचयत।
- (a) अर्थ गौरवम् (b) नीलोत्पलम्
(c) गोहितं (d) पाणिपादम्
(e) प्रतिदिनम्
5. संस्कृते अनुवादयत
- (a) Gokul is better than Raghav.
(b) Ganga flows from Himalayas.
(c) We are playing in the ground.
(d) Horses draw the chariot fast.
(e) Sages are pleased with fruits.
6. मूर्खपण्डितव कथां संगृह्य लिखत।
7. कर्तुरीप्सिततमं व कर्म।
8. अणुदित्सवर्णस्याचप्रत्ययः
9. संशोधयतः
- (a) नन्द गोः तृणं यच्छति। (b) वृक्षा वृक्षम् वानराः प्लवन्ते।
(c) मानवकेन पन्थानं पृच्छति। (d) इन्द्रस्य वषट्
(e) मम पिता आगच्छानि।
10. श्लोकार्थं दीयताम्।
अयं निज परो वेति गणना लघु चेतसाम्। उदारचरितानान्तु वसुधैव कुटुम्बकम्॥

III. लघूत्तरम् रचयत।

(10 × 2 = 20)

1. पद विभागः कुरुत
स्नेहाभ्यक्ते यथाहयक्षे चक्रं साधु प्रवर्तते। सन्धयः साधु वर्तन्ते संशिलष्टाः श्लेष्मणाः तथा॥
2. हल् प्रत्याहार वर्णाः के?
3. त्यज् - लोट लकारे
4. विश् - लङ् लकारे

5. वाच्य परिवर्तनम् कुरु;
(a) ते नगरात् आगच्छन्ति। (b) सीतया रामः नम्यते।
6. स्वराः केः?
7. भवत् स्त्रीलिङ्ग प्रथमा विभक्ति, अप् शब्दम् दीयताम्
8. प्रत्ययान् योजय;
(प्रणम्य)
(a) पृष्ठ + क्तवतु (स्त्री) (b) प्र + नम् + लयम्
9. सन्धिः कुरुतः
(a) स्थूल + अस्थिषु (b) पौ + अकः
10. ध्रुवमपाये अपादानम्।
-